

- صاحب امتیاز:
- مدیر مسئول:
- سردبیر:
- دبیر ضمام:
- دبیر شهربانو:
- مدیر هنری:
- شهرداری مشهد
- سید میثم موسوی مهر
- سید سجاد طلوع هاشمی
- ارژنگ حاتمی
- لیلا جان قربان لاریجه
- سید هاشم دقیق

- صفحه آرایی:
- ویراستاری:
- عکس:
- نشانی:
- روابط عمومی:
- شماره پیامک:
- مرجانه باقری ورکیانی
- راهله سرادار
- عکاسان روزنامه شهرآرا
- خیابان کوهسنگی - نبش کوهسنگی ۱۵
- ۰۵۱-۳۸۴۸۳۷۵۲
- ۳۰۰۰۷۲۸۹

هویت، استقلال و مقاومت

مریم قربان زاده
نویسنده
و کنشگر اجتماعی

کنار همه مسئولیت‌های مهم و اصلی سیاسی و اجتماعی و فرهنگی و نظامی، جلوگیری از تضعیف زبان فارسی در برابر زبان‌های بیگانه را فراموش نکنیم. ایشان حتی به جایگزینی زبان بیگانه در زندگی روزمره مردم هم حساس بودند چه برسد به اینکه پدیده نامأنوس در محیط‌های علمی و اداری رواج پیدا کند. این یعنی جدا کردن ملت از ریشه‌های خودش.

افت کیفیت و سطح زبان فارسی هم دغدغه دیگر ایشان بود. این زبان شکستگی یعنی گسترش اصطلاحات بیگانه و ترکیب نادرست کلمات، کیفیت و غنای زبان فارسی را کم می‌کند. معادل‌های فارسی را نباید با واژگان بیگانه جایگزین کرد. خطاهای دستوری و نگارشی و افت در نوشتن و سخن گفتن، قدرت بیان را در زبان فارسی کاهش می‌دهد. یادآوری تلخ، املا و انشاهای دانش‌آموزان و رد و بدل کردن پیام‌ها در فضای مجازی است که به راستی زبان فارسی را بد حال و مریض کرده است.

این مدت جمله‌ای از فرمایشات آن پاسدار هویت ایرانی تکرار شد که آرزو دارند روزی برسد که هر کس به دنبال یافته جدید علمی و کشف تازه‌ای در دانش‌ها باشد، ملزم شود زبان فارسی را بیاموزد. یعنی روزی که زبان فارسی، زبان علمی و مرجع دانش در جهان شود.

آنچه از ایشان آموخته‌ایم این است که زبان تنها یک ابزار ارتباطی نیست، بلکه ساختار تفکر است. وقتی زبان یک ملت در نسل‌های جدید آن ضعیف شود، شیوه‌های فکری و ارزش فرهنگی آن هم ضعیف می‌شود. از دست رفتن زبان یعنی از دست رفتن در بجه‌ای برای درک تاریخ، ادبیات و میراث فکری نیاکان.

مدرن بودن و پیشرفته بودن را با بیگانه شدن و تبدیل شدن به کپی غرب اشتباه نگیریم. نگرانی ایشان اینجاست که برخی تصور کنند برای پیشرفت علمی یا اجتماعی حتماً باید از زبان و فرهنگ بیگانه استفاده کرد. در حالی که پیشرفت واقعی باید با تکیه بر توانمندی‌های زبانی و فرهنگی خودمان باشد.

ادبیات و زبان، دستاویزی برای «بیدارباش» است و خدمتی به شکوفایی انسان در مسیر هدایت. آنچه نگارنده از فرمایشات و منش آقای شهید دریافته در این عبارت خلاصه می‌شود که نقش زبان فارسی را می‌توان در سه کلمه خلاصه کرد: هویت، استقلال و مقاومت. از نظر ایشان زبان فارسی ابزاری است برای اینکه ملت بتواند خودش باشد، خودش فکر کند و در برابر موج‌های حملات فرهنگی خودش را حفظ کند.

زبان فارسی که توانسته مفاهیم قدسی را بومی‌سازی کند و در شعر شاعران بی نظیر جهان چون مولانا و حافظ و سعدی، با جان و روح مردم ایران عجین شود، در طول تاریخ در ترویج و انتقال مفاهیم دینی نقش مهمی داشته است. ظرفیت و گنجایش زبان فارسی از نظر رهبر شهید به حدی است که «دقیق‌ترین و ظریف‌ترین علم و دانش‌ها را می‌توانند با این زبان بیان کنند...» «...زبانی که می‌تواند توسعه پیدا کند، چون زبانی ترکیبی است و انسان برای هیچ معنایی گیر نمی‌کند.» می‌تواند «ترکیب‌های زیبایی» بسازد.

ایشان فرمودند: «نگران زبان فارسی هستیم.» این سپهر دفاعی در برابر جنگ‌های نوین و نرم نباید تضعیف شود. تسلط بر زبان فارسی، راه را بر استعمار فرهنگی می‌بندد. وقتی زبان بیگانه‌ای از غرب یا شرق به جامعه راه پیدا کند، تاریخ خودش را هم می‌آورد. زبان‌آموزان ناخودآگاه به مطالعه تاریخ زبانی که می‌آموزند، تمایل پیدا می‌کنند و این چنین از زبان و تاریخ خود باز می‌مانند.

این باور رهبر شهیدمان است که تقویت زبان فارسی مانع حل شدن فرهنگ ملی در فرهنگ غرب یا شرق می‌شود.

هنوز نمی‌توانم. بین «بود» و «است» گم شده‌ام. نمی‌دانم از «بود» استفاده کنم یا «است»؟! هر گونه دخل و تصرف خوانندگان در تغییر «بود» ها و «هست» های این یادداشت جایز است.

زبان فارسی، ادبیات، شعر و نثر. واژه‌های مورد علاقه رهبر عزیزمان بودند. کلماتی که از نظر ایشان فقط یک ابزار ساده نیستند بلکه چهار ستون هویت ملی و تاریخی ما هستند و بار تاریخ و فرهنگ و ارزش‌های زندگی ایرانیان را بر خود استوار کرده‌اند.

زبان قدرتمند یعنی تفکر مستقل. یعنی ابزار استقلال فکری. ملتی که زبان غنی و قدرتمندی داشته باشد می‌تواند مفاهیم پیچیده علمی و فلسفی و سیاسی را تحلیل کند و تکرار کننده مفاهیم وارداتی نباشد.

آن جلسه را یادمان هست که فرمودند: «من اصرار دارم این کلمه اتاق فکر که فرنگی‌ها می‌گویند به کار نبریم. ما خودمان زبان داریم و واژه‌سازی می‌کنیم.» «هیئت‌های اندیشه‌ورز» از اتاق فکر خیلی گویاتر است...

